

вирішення сучасних медіапедагогічних проблем, а також – розвиток критичного мислення (критичного бачення), формування правильного сприйняття конкретних явищ, категорій, понять, ідей, дійсності тощо та коригування інформації, отриманої з відкритих джерел та Інтернет-ресурсів задля викриття прихованого змісту окремих фактів та усунення негативного впливу на свідомість громадян.

Предметом вивчення є дидактичні, психолого-педагогічні та методичні аспекти формування медіакомпетентності, методи добирання, використання, критичного аналізу, оцінювання, створення та передавання медіапродуктів різних форм і жанрів, способи розпізнавання маніпулятивної дії медіа, аналіз складних процесів функціонування мас-медіа в суспільстві.

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:

1. Теоретичні основи медіаграмотності.
2. Практична медіалогія.

Навчання проводиться у формі лекцій, практичних занять, індивідуальних і групових консультацій, виконання завдань самостійної роботи.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Здобувачі освіти повинні сформувати необхідні загальні та професійні компетентності відповідно до вимог освітньої програми:

Шифр згідно ОПШ	Компетентності
ЗК01.	Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02.	Здатність до автономної роботи, самоосвіти, відповідальної індивідуальної, командної та проектної роботи.
ЗК08.	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК09.	Здатність приймати обґрунтовані рішення, творчо застосовувати кращі практики у професійній діяльності, брати відповідальність за оригінальність та обґрунтованість наукових результатів.
ЗК10.	Здатність до креативності як основи постановки та досягнення цілей діяльності, адаптації до нових ситуацій, роботи в умовах обмеженого часу та ресурсів.
ЗК11.	Здатність навчати інших, сприяти поширенню історичних знань та культури наукового дослідження.
СК01.	Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.
СК07.	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.
СК09.	Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Разом	у тому числі				
Л.		Пр.	Лаб.	Інд.	Срс.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи медіаграмотності						
Тема 1. Медіаосвіта як навчальна дисципліна	4	2				2
Тема 2. Історія розвитку медіаосвіти	6		2			4
Тема 3. Демократія і свобода ЗМІ	6		2			4
Тема 4. Нормативно-правові засади журналістських стандартів	6	2				4
Тема 5. Сучасна екранна культура та аудіовізуальна грамотність	8	4				4
Тема 6. Медіаграмотність і розвиток критичного мислення	8	2				6
Тема 7. Стандарти журналістської діяльності	8	2				6
Разом за змістовим модулем 1	46	12	4			30
Змістовий модуль 2. Практична медіалогія						
Тема 8. Роль медіа в формуванні полікультурної картини світу		2				6
Тема 9. Медіапедагогіка й основи аудіовізуальної грамотності як психолого-педагогічна складова підготовки вчителя			2			6
Тема 10. Використання можливостей засобів масової інформації і комунікації в освітній діяльності		2				6
Тема 11. Стандарти в медіа		2				4
Тема 12. Нові медіа		2	2			4
Тема 13. Маніпулятивні можливості медіа			2			4
Разом за змістовим модулем 2		8	6			30
Усього годин	90	20	10			60

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія розвитку медіаосвіти	2
2	Демократія і свобода ЗМІ	2
3	Медіапедагогіка й основи аудіовізуальної грамотності як психолого-педагогічна складова підготовки вчителя	2
4	Нові медіа	2
5	Маніпулятивні можливості медіа	2
Усього годин практичних занять		10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Джерела:

1. Закон України «Про інформацію». Відомості Верховної Ради України. Київ 02.10.92 №2657 (із змінами, внесеними згідно із Законами. Останній від 13.01.11 № 2938).
2. Закон України «Про доступ громадян до публічної інформації». Відомості Верховної Ради України. Київ, від 13.01.11 №2939 – VI.
3. Закон України «Про захист суспільної моралі». Відомості Верховної Ради України. Київ, від 20.11.03 №1296 – IV.
4. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) / за ред. Л.А. Найдьонової, М.М. Слюсаревського. Київ, 2016. 6 с.

Основна література:

1. Іванов В., Сердюк В. Журналістська етика. Підручник. 3-е вид. Вид. К.: ВПУ «Київський університет». 2008.
2. Етика в редакційному повсякденні. Академія української Преси, 2010.
3. Інфомедійна грамотність – невід’ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти: збірник статей / редкол. В.Ф. Іванов та ін. Київ: Академія української преси, IREX, Центр вільної преси, 2021. 400 с.
4. Медіаграмотність педагога: навчальний посібник / укладач М.О. Антоненко. Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. 100 с.
5. Медіаосвіта та медіаграмотність: короткий огляд / В. Ф. Іванов та ін. 2-ге вид., стер. К.: АУП, ЦВП, 2012. 58 с. URL: <http://www.aup.com.ua/upload/ogliad.pdf>.
6. Медіаосвіта та медіаграмотність: підруч. для студ. пед. колед. / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр Вільної Преси, 2014. 431 с. URL: <http://www.aup.com.ua/uploads/mo3.pdf>
7. Медіаосвіта. Основи медіаграмотності: навч.-метод. посіб. для курсу «Основи медіаграмотності» / укл. С. О. Троян, Ткачук А. В. Умань: ПП Жовтий О.О., 2014. 128 с.
8. Практична медіаосвіта: авторські уроки. Збірка / Ред. упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. 447 с.
9. Сінді Шейбе, Фейз Рогоу. Медіаграмотність. Критичне мислення у мультимедійному світі; пер. з англ. С. Дьома; за заг. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ : Академія Української Преси: Центр Вільної Преси, 2017. 319 с.
10. Субашкевич І.Р. Формування медіаосвіченості студентської молоді: монографія / І.Р. Субашкевич. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 249 с.
11. Тулодзєцький Г., Герціг Б., Графе С. Медіаосвіта в школі та на уроці: основи і приклади / за аг.ред. В.Ф. Іванова. – К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2020. 405 с.
12. Фолькер В. Журналістика газет і журналів / Видання 2-е, перероблене / Пер. з нім. В. Климченко. Київ : Центр вільної преси, 2017. 377 с.

Допоміжна література:

1. Гороховський, О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи: практ. посіб. Дніпро: Ліра, 2017. 133 с.
2. Збірник статей Шостої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». Київ: Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2018. 244 с.
3. Медіаграмотність та критичне мислення на уроках суспільствознавства: посібник для вчителя / Т. З. Бакка, О. Бурім, О. Волошенюк, Р. Євтушенко, Т. Мелешенко, О. Мокрогуз; За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. К.: ЦВП, АУЛ, 2016. 243 с.
4. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: навч. посіб. / О. Т. Баришполець та ін.; за ред. Л. А. Найдьоновой, О. Т. Баришпольця. К.: Міленіум, 2009. 440 с.
5. Мерзлякова О.Л. Психологічна безпека – вчителю: презентація напряму післядипломної освіти: Зб. наук. пр. / ун-т менедж. освіти АПН України; За ред. Ануфрієва О.Л. та ін. К., 2009. Вип. 12. С. 222–229.
6. Посібник з верифікації. URL: визначний гід з верифікації цифрового контенту для висвітлення надзвичайних подій. URL: http://verificationhandbook.com/book_ua
7. Потятиник Б.В. Медіа: ключі до розуміння. Львів: ПАІС, 2004. 312 с.
8. Стратегії дослідження екранних медіа / НАН України; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. К., 2013. 356 с. (Наукові студії ІМФЕ; вип.7). URL: http://mau-nau.org.ua/etnolog/books/ns/ns_2013.pdf
9. Сучасні медіасистеми: три моделі відносин ЗМІ та політики / Галлін та ін.; пер. з англ. О. Насика. К.: Наука, 2008. 320 с. URL: <https://mediasystemy.wordpress.com>
10. Текст та медіатекст: що медіа освітнього в новому Державному стандарті базової середньої освіти (2020). URL: <https://www.aup.com.ua/tekst-ta-mediatekst-shho-mediaosvitno/>
11. Український медіаландшафт – 2015: аналітичний звіт / за ред. В. Ф. Іванова. К.: ФКА, АУП, 2015. URL: http://www.aup.com.ua/upd/kas_43639-1522-13-30.pdf

Інформаційні ресурси:

1. Академія української преси. URL: <http://www.aup.com.ua>
2. Детектор медіа. URL: <http://detector.media>
3. Медіакритика. URL: <http://www.mediakrytyka.info>
4. Медіапсихологія і медіа освіта. URL: <http://www.mediaosvita.org.ua>
5. MediaLiteracy. URL: <http://www.medialiteracy.org.ua>
6. MediaSapiens. URL: <http://osvita.mediasapiens.ua>
7. FAKE OFF. URL: <http://fakeoff.org/uk>
8. Stopfake.org. URL: <http://www.stopfake.org>
9. Он-лайн курс «Very Verified: онлайн-курс з медіаграмотності» за посиланням: <https://verified.ed-era.com/ua>
10. Он-лайн курс «Медіаграмотність для освітян» на платформі Prometheus
11. Он-лайн курс «Медіаграмотність для громадян». URL: <https://irex.mocotms.com/>
12. Он-лайн курс «Новинна грамотність» від Детектор Медіа. URL: <https://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22>

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями головних засад освітнього менеджменту, права тощо;
- вносити пропозиції щодо форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримувати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконувати завдання самостійної роботи;
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 60 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття

дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Завдання, що здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 https://drive.google.com/file/d/1TggRAFOOn49g08VcMd_XsZHGyYNpm5LPs/view

У процесі навчання забороняються плагіат, фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	5	10	до 50
Самостійна робота	2	10	до 20
Контрольна робота	2	10	до 20
Фінальний проєкт	1	1	до 10
Усього			до 100

Здобувачі освіти також можуть отримати додаткові бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру, наукових тез або статей за темою курсу, участь в науково-практичній конференції.